

MALMENBLADET NR 1-2022

Foto: Gunnar Åkerberg

*Tio år är ingen ålder på en helikopter men vi har ändå firat att det den 17 januari var tio år sedan helikopter 16 flögs i Flygvapnets regi för första gången. De första helikoptrarna hade kommit till Malmén redan i december året innan men den 17/1 var ceremonin när dåvarande ÖB, general Sverker Göransson, tog emot den första helikoptern av FMV. Sedan dess har de femton helikoptrarna flugit över 23 500 timmar
/Lasse Jansson.*

Medlemsblad för Kungl Östgöta Flygflottiljs Kamratförening

Flygets Hus, Länergatan 11

586 63 LINKÖPING

BG: 336-3181

www.f3kamratforening.se

info@f3kamratforening.se

MALMENBLADET

Informationstidning för F3 Kamratförening/
Kungl Östgöta Flygflottiljs Kamratförening.
Tidningen utkommer normalt med 2 nummer / år,
i maj och november, och skickas ut till alla med-
lemmar i föreningen samt till Flygvapnets övriga
kamratföreningar och vissa andra intresseorga-
nisationer

Ansvarig utgivare: Ingvar Jäderlind
ingvarjd@gmail.com
072-3232129

Redaktör, webbansv: Sture Axelsson
sobaxe@gmail.com
070-5882166

Kassör, medlemsreg: Bernt Samuelsson
berndt.samuelsson@telia.com
0730-961487

Adressändring.

Ändrad adress, E-postadress meddelas till Kas-
sören.

Bidrag till Malmenbladet

Bidrag från läsekretsen, både text och bild, mot-
tages med tacksamhet. Allt som berör F3, Mal-
men, flyg i allmänhet, historier, skrönor, sanna
såväl som bara troliga är välkomna.
Artikelförfattarens åsikter speglar inte alltid före-
ningens uppfattning.
Bilders ursprung bör om möjligt anges.
Artikelinnehåll får återges med angivande av
källa.

Tryckeri: Adall Grafiska AB, Linköping

Omslaget: 10 år sedan första flygningen med
Hkp16 i FV regi

I detta fantastiska Flygets Hus håller vi till.

Betalning.

Vid våra sammankomster vill vi påminna om att vi
inte kan ta emot kortbetalning. Kontant eller Swish
är det som gäller! Swishnummer: 076-1489514

Medlemsavgiften 2022.

Ett antal medlemmar har inte betalt medlemsav-
giften för 2022. Till dessa bifogas ett nytt inbetal-
ningskort med tidningen.

Om du inte längre vill vara medlem i föreningen
är kassören tacksam om du meddelar detta.

E-post.

Ni som har E-post, töm er brevlåda. I samband
med utskick får vi ofta meddelande om att E-pos-
ten ej kan levereras p g a full brevlåda

Ny medlem

Christina Thander

Välkommen

Planerade resor

Den från förra året inställda resan till **Askersund**
planeras till 2 juni 2022. Mer detaljer i detta num-
mer och på webbsidan

En dagsresa till **F13 Utställning** planeras till
hösten 2022. Mer info i detta nummer.

Flygvapenmuseum

Har haft begränsat öppethållande p g a pande-
min men har nu öppnat upp helt för besökare. En
del av museet är dock fortfarande stängt för re-
novering och ändring av utställningarna. Hall 1
och 2 öppnas upp först under 2023. Flyglabbet
och simulatorerna öppnade i oktober 2021
Närmare info www.flygvapenmuseum.se

Östergötlands Flyghistoriska Sällskap, ÖFS.

Filmkvällarna i Flygets Hus har startat under vå-
ren 2022. Kolla på: www.ofsflyg.se

Idéer.

Du som har förslag på lämpliga mål för utflykter
och studiebesök, hör av er till någon i styrelsen.
Samma sak om du har förslag på föredragshäl-
lare.

Redaktörens funderingar

När detta skrivs har alla Coronarestriktioner
hävts och Covid19 klassas inte längre som en
sambandsfarlig sjukdom i Sverige. Vi ska med
andra ord kunna leva som vanligt igen.

När jag skrev i den här spalten i förra numret var vi övertygade om att vi skulle kunna träffas vid Lillejul och ärtmiddag på våren, men därav blev intet. När denna tidning kommer ut har vi kunnat genomföra årsmötet 2022.

Även ett par resor/studiebesök är inbokade och kan förhoppningsvis genomföras.

Denna tidning blev lite tunn, bara 16 sidor, eftersom inte så mycket hänt att skriva om och dåligt med material från medlemmarna.

När jag skriver detta sitter jag ordentligt gipsad i vänster ben efter ett fall i skogen där jag bröt ben och slet av ledband i vristen. Med diverse skruv, spik och plattor tror doktorerna att de reparerat mig så pass att jag kan börja gå normalt framåt sommaren. Tyck lite synd om mig...

Nu ser vi i alla fall fram mot en skön vår och sommar och att Putin tar sitt förnuft till fånga (om han nu har nåt) och slutar kriga.

Red/ Sture Axelsson

Ordförande har ordet

Malmen våren 2022

2021, ett år till utan föreningsverksamhet!!!

Äntligen kan vi se framåt igen med vår föreningsverksamhet. Det har varit en tuff period för oss alla. Men beskedet från regering och Folkhälsomyndigheten att nu öppnar Sverige upp efter Covid19-pandemin och samtliga restriktioner upphör.

Vi kan nu förhoppningsvis återgå till normal verksamhet för kamratföreningen med full kapacitet efter att vi gått på tomgång under snart två (2) år. Styrelsen har varit i gång under hela Covid-19 pandemin och genomfört styrelsemöten och två årsmöten utan våra kära medlemmar närvarande. Detta har förstås inte känts bra.

Nu lämnar vi 2021 bakom oss. Ett år som varit annorlunda för oss alla! Ett år som fört med sig förändringar och anpassningar som vi egentligen inte skulle vilja vara med om en gång till. Det har förstås känts tungt, för vår verksamhet bygger på sociala träffar och möten, studiebesök, resor och föredragshållare.

Genomförandet av föreningens 40-årsjubileum, som vi planerat, har också tyvärr ställts in och genomförs i samband med årsmötet 2022.

Styrelsen har planerat 2022 års verksamhet vid sitt styrelseseminarium och förhoppningen är att vi kan ta igen förlorad verksamhet med möten, föredrag, resor och studiebesök m.m. som inte kunnat genomföras under 2020 och 2021.

Vårt försvar skall äntligen rustas upp och Försvarsmakten kommer under kommande år få sin anslagsram höjd. Strävan är från statsmakten att vi skall få ett riktigt försvar igen med nya regementen på olika platser i vårt land.

Detta behövs, nu när vi ser utvecklingen i vårt närområde med Rysslands angrepp mot Ukraina.

Till sist vill jag önska er alla en fortsatt skön vår och sommar trots alla problem som har varit och att vi nu går stärkta ut efter Covid19-pandemin. Läs mer på föreningens Webbsida där kommande aktiviteter finns redovisade.

Ordföranden/ Ingvar Jäderlind

LÄNKAR SOM BRUSTIT KAMRATER SOM LÄMNAT OSS

FRID ÖVER MINNET

*Hem går flykten över kända byar
- skymtar hembyns kyrka r'en
Över bygden dela lätta skyar
ömsom skugga – solens sken*

*Hit vill jag en gång få återvända
längs min skolväg som jag ser
när min levnads dag nått sin ända
här bland minnen bäddas ner*

Ferdinand Cornelius

*Iréne Thilenius
Stig Holmström
Nils Lindman
Ingvar Svahn*

Styrelsens verksamhetsberättelse för 2021

Styrelsen 1/1 - 31/12 2021

Ingvar Jäderlind	Ordförande
Hans Bertil Karlsson	Vice ordförande
Sture Axelsson	Sekreterare
Berndt Samuelsson	Kassör
Hans Mårtensson	Ledamot
Ronny Perfect	Ledamot
Stig-Olof Carlsson	Ledamot
Krister Engström	Suppleant
Leif Klaar	Suppleant

Revisorer:

Bo Agnegård och Christina Huitfeldt

Valberedning:

Jan Björkman och Christer Sporre

Webbansvarig:

Sture Axelsson

Styrelsemöten och årsmöte

Styrelsen har under året haft 8 protokollförda sammanträden.

Årsmötet genomfördes med enbart styrelsen närvarande p.g.a. COVID-19

Verksamhet

Planerade verksamheter med Torsdagsträffar med föredrag har ställts in.

Traditionsenlig "Lillejul" ställdes in.

Styrelseseminarium för att utveckla vår föreningsverksamhet har genomförts.

Planerade studiebesök har ställts in.

Resor

Vår resa till Stjärnsund och Askersund fick också ställas in.

Representation

Ordf. ingår som representant i Flygvapnets samverkansgrupp för kamratföreningarna.

Ordf. och Sture Axelsson har deltagit i SMKR regionala konferens vid Berga Örlogsskolor.

Samverkan

Har inte kunnat genomföras under året med övriga kamratföreningar i Linköpings Garnison i gemensamma kamratföreningsfrågor.

Ekonomi

Kamratföreningens ekonomi är god, med det ekonomiska stöd vi dels erhåller genom vår överenskommelse med Helikopterflottiljen och dels från Linköpings kommuns äldrenämnd.

Investeringar

Uppgradering av föreningens datorsystem har genomförts.

Licenssystemsavgifter för vår webbsida på internet.

Malmenbladet

Malmenbladet, som är kamratföreningens officiella medlemsinformation, har skickats ut två gånger under verksamhetsåret.

Malmenbladet finns även som digital utgåva på vår webbsida.

Utöver Malmenbladet har även E-post och brev med aktuell information skickats ut till medlemmar som anmält sin E-postadress.

Hemsidan

Föreningens webbsida på Internet

www.f3kamratforening.se innehåller aktuell information om kommande aktiviteter och vår målsättning är att hålla hemsidan så aktuell som möjligt.

Slutord

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till alla er som visat stor förståelse att vi inte har kunnat genomföra planerad verksamhet under det gångna året p.g.a. COVID19-pandemin.

Vi hoppas att verksamheten under 2022 kan återgå till det normala igen.

Styrelsen vill tacka alla medlemmar runt om i vårt avlång land för det stora intresse och stöd ni visat vår kamratförening.

Ett stort tack till Helikopterflottiljen och Linköpings kommuns Äldrenämnd för allt stöd vi har erhållit under året för att kunna genomföra vår begränsade verksamhet under pågående Covid-19-pandemin.

Ingvar Jäderlind
Leif Klaar
Krister Engström
Ronny Perfect
Stig Olof Carlsson

Hans Bertil Karlsson
Berndt Samuelsson
Hans Mårtensson
Sture Axelsson

Ordföranden

Årsmöte 2022

Äntligen kunde vi hålla ett årsmöte med deltagande medlemmar. Som vanligt höll vi till i Flygets Hus och 37 medlemmar hade slutit upp. Om inte Covid 19 satt käppar i hjulet skulle vi ju ha firat föreningens 40-årsjubileum förra året, 2021. Jubiléet firades dock lite stillsammare i år istället med lite mingel med snittar och bubbel under samlingen och med en festligare middag. I samband med årsmötet visades ett kort bildspel som gav en tillbakablick på hur föreningen bildades och vilka 36 gubbar, som av Åke Wendel bjudits in till första mötet. Mötet var nästan på dagen för 41 år sedan, den 23 april 1981. Bilder på ca hälften av dessa gubbar visades och väckte ett antal minnen och kommentarer, mest positiva, hos deltagarna.

Den formella delen av årsmötet leddes av ordföranden, Ingvar Jäderlind, och som inledning hölls presentation över 21 medlemmar som avlidit sedan förra årsmötet 2019.

Kurt Engström
Gillis Widell
Ulf Cornelius
Boris Persson
Berndt Jansson
Erik Fryklund
Hans Samuelsson
Gunnar Nilsson
Jan-Olof Klingsell
Berit Karlsson

Gertrud Klaar
Evald Nilsson
Anders Hedberg
Åke Medbrant
Torvald Johannes
Bertil Skogsberg
Barbro Thörn
Iréne Thilenius
Stig Holmström
Nils Lindman
Ingvar Svahn

Kassören redogjorde för ekonomin, dels för det gångna året och dels budgeten för 2022. Föreningens ekonomi är god.

Ordföranden klubbade sedan snabbt igenom de sedvanliga punkterna inklusive ansvarsfrihet för styrelsen och fastställde medlemsavgiften till 100:- för 2023.

Efter årsmötet bjöds på en meny bestående av:

Finskt fullkornsbröd med rökt kött i pepparrotscrème garnerad med grönsaker.

Kall inkokt lax med dill och romsås, kokt potatis, citron och sparris

***Pannacotta av vit choklad
Samt hallonsås och färsk frukt
Kaffe och kaka.***

Årsmötet valde helt enligt valberedningens förslag och med samma laguppställning som året innan.

Ordförande	Ingvar Jäderlind	Omval 1 år
Ledamot	Hans Bertil Karlsson	(1 år kvar)
Ledamot	Bernt Samuelsson	(1 år kvar)
Ledamot	Sture Axelsson	(1 år kvar)
Ledamot	Hans Mårtensson	Omval 2 år
Ledamot	Ronny Perfect	Omval 2 år
Ledamot	Stig Olov Carlsson	Omval 2 år
Suppleant	Krister Engström	Omval 1 år
Suppleant	Leif Klaar	Omval 1 år
Revisor	Bo Agnegård	Omval 1 år
Revisor	Christina Huitfeldt	Omval 1 år
Revisorsuppl	Ove Svensson	Omval 1 år
Valberedning	Jan Björkman	Årsmötet 2023
Valberedning	Christer Sporre	Årsmötet 2023

Som vanligt var det Hans och Anita Mårtensson som stod för organisation av mat och servering med mycket god hjälp av styrelseledamöter och deras resp fruar. Stort tack för deras engagemang och för en god måltid framfördes av deltagarna.

Text: Sture Axelsson, Foto: S-O Carlsson

Ordf o sekr

Mat på gång

Kommande aktiviteter:

OBS!

Påminner om resan till **Askersund den 2 juni 2022**. Senaste anmälningdag **11 maj 2022**.
Detaljerad info i Malmenblad **2-2021**

Anmäl dig direkt till **S-O Carlsson**
Telefon: **0705-11 23 23**,
E-post: [stigolov.carlsson @bredband.net](mailto:stigolov.carlsson@bredband.net)

Program: Torsdag 2 Juni 2022

- Kl** 08.00 Avresa från FV-Museum Malmslätt. Egna fordon kan ställas på P-platser vid FV-Museum.
- ” 09.30 Fika rast, Medevi Wårdshus alt bussfika Hammarsundsbron.
- ” 10.30 Fortsatt resa till Stjersund.
- ” 12.00 Guidning på Stjersunds slott. Besök i gårdsbutiken för shopping.
- ” 13.10 Avgång från Stjersunds slott, nu är lunchen uppdukad och MS/ Wettervik stävar ut mot Vätterns norra skärgård.
Lunchen består av inkokt Vätternlax, alt. fläskfilé m tbh, kaffe o kaka.
- ” 14.50 Ankomst Askersund.
- ” 15.00 Besök på Venus choklad som gör handgjorda praliner. Smakprov.
Askersund på gen hand, för fika m m.
- ” 17.00 Avresa mot hemorten ,när alla känner sig nöjda.

Kommande träffar:

*Välkommen till höstens torsdagsträff
med ärtor och punsch*

Flygets Hus

Torsdagen den 13 oktober 2022 kl 18.00

Anmälan senast torsdagen den 6 oktober

Ev föredrag.

Välkommen till Lillejul

Flygets Hus

Fredagen den 9 december 2022 kl 17.30

Mer info i Malmenblad 2-2022 och via Webb och E-post

Anmälan till alla träffarna görs till någon av nedanstående:

Ingvar Jäderlind	072-323 21 29	ingvarjd@gmail.com
Ronny Perfect	070-681 41 85	ronny.perfect@telia.com
H B Karlsson	013-29 98 25	karlssonhb@gmail.com

"Förändringarnas resa" till Polen 2001

Under många år som reseledare/reseplanerare för FV Frivilliga, då med lokal anknytning. Det började så försiktigt under slutet av 1980-talet och fortsatte till början av 2000-talet. Resor både inom landet och, under senare år, även utlandsresor. Vid utlandsresor användes företrädesvis lokala guider. Många otroliga upplevelser, framför allt roliga, som man minns. Tidigare har jag skrivit om när en resenär tog fel på dag och klocktid beroende på den helgen. (Kr.Him.f dag.) Denna resa som också var under helgen 2001, en händelserik resa till Polen som de 45 deltagarna från (då Bråvalla Flygvapenförbund), sent ska glömma.

Detta är omskrivning av originalreportaget, som är på 6 A4 sidor.

Text: S-O Carlsson

Foto: Lilian Linnér

Avresa från Malmen, onsdagen den 23 maj Och med hemkomst den 27 maj, 4 förväntansfulla dagar. Alla arrangemang var förbeställda, hotell etc., av vår bussleverantör Vikingbuss.

Kontakter med svenska ambassaden i Warszawa var klara före avresan.

Första dagens problem var att något annat bussföretag hade fått vår restid på färjan, vår resa var uppbokad i nov 2000, alla övriga beställningar var ok! Det blev lite förändringar på avresehamn, planerad avresehamn var Ystad, nu blev det utresa från Trelleborg med ankomst till Rostock istället. För att kompensera de olägenheter som nu uppstod bjöds alla på middag på SAS Radisson i Helsingborg före utresan från Trelleborg. Den lösningen blev för övrigt mycket bra, hoppas att det inte blir mer problem.

Strax före kl 19.00 var vi så i Helsingborg, middagen smakade mycket bra och efter denna var det så dags att ta plats i bussen mot Trelleborg. Färjans avgångstid var kl 22.00 med världens största kombifärja "Skåne". Färjan är byggd för transport av järnvägsvagnar, samt stor plats för lastbilar och bussar fördelade på 3 plan. Även järnvägsvagnar kan hissas mellan de olika våningsplanen.

Väl ombord fick vi så våra hyttnycklar, nu var det bara att inspektera och ta plats i dessa. Godisaffären var öppen så en och annan passade på att handla något stärkande före nattningen. Natten var kort, när jag släckte lyset i hytten så ringde väckarklockan, och vi var i Rostock.

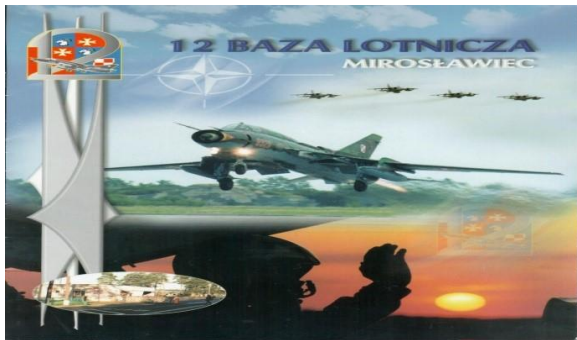
Äntligen är vi i Polen

Nu var det dags att återigen ta plats för en kort bussresa till SAS Radisson för frukostbuffé. Helt klart var detta ett mycket bättre alternativ än frukost på färjan. Solen lyste klart och fint denna tidiga morgontimme. Efter en välsmakande frukost, (synd att man inte orkar så mycket som man skulle vilja), var det dags att ta plats i bussen för resa genom Tyskland. Från Rostock gick färden genom ett böljande landskap ned mot Neubrandenburg, det var flera av resenärerna som kom ihåg denna stad som vi besökte för några år sedan. Vår reseledare Bernd Priemer berättade om sevärdheterna och händelser utmed färdvägen. På smala vägar passerade vi så småningom staden Prenzlau och snart är vi nere på motorvägen som går mellan Berlin och Stettin. Motorvägen var omväxlande en skakande upplevelse, bitvis var den av den gamla östkvalitén eller ny fin asfaltsväg. Snart var vi framme vid gränskontrollen i Kolbaskowo, här tog det tid för att komma in i Polen. Efter en timma så kunde vi äntligen passera tullstationen. Efter passerandet blev det äntligen ett efterlängtat busskaffe med tillbehör. Nu gick färden återigen vidare mot Stettin, det märks att vi är i Polen, många gråa hus, sumpiga vägar/gator.

Leif vår chaufför hittar lika bra i Stettin som sin egen ficka och hotellservicen vid SAS Radisson kom ut och öppnade avspärningarna för bussen. Efter avlastning och incheckning var det närmaste målet att hitta något till livs. Vår kontaktperson och ytterligare en guide hade redan kommit till hotellet. Nu kommer överraskningarna, det program som var uppgjort från början spolades helt och ersattes med de nya inbjudningarna från Anja från svenska ambassaden i Warszawa och vår lokala guide i Polen. Hon presenterade ett helt nytt program för fredagen och lördagen.

Fredag morgon avresa från hotellet till flygbasen i Miroslaw IEC, där får se bl a SU 22, därefter lunch på officersmässen. Om Polen hade köpt JAS plan från Sverige hade denna bas fått de första planen. Men så blev det inte. Vi mottogs mycket väl och efter kontroll av ID-handlingar kunde vi passera in i området. Lite nervösa var dock vår mottagningskommitté eftersom deras uppdrag kom på order från kontakterna på ambassaden i Warszawa. De visste inte riktigt vilka besökare vi var.

Våra guider på basen var två underofficerare som presenterade basen i samlingsalen av "The Air Bas". Därefter lättade trycket och det blev mer avslappnat. Två baser finns placerade i området, det är förutom flygbasen en signalbataljon i Pila. Flygplanstypen utgöres till största delen av SU 22, ett attack/bombplan, med en startvikt på 19 450 kg. Flygplanen finns uppställda i jordhangarer och man kan starta inuti en sådan för det finns speciella avgasutsläpp baktill i jordkulan. När planet är startklart öppnas så de 35 ton tunga portarna. Förflyttning till tekniska enheten, här fick vi lov att fotografera och provsitta SU22:an.

Demonstrationen av katapultstolen var en häftig upplevelse, nu fanns ingen krutladdning inkopplad, bara tryckluft, det var inte så många som vågade prova. Besöket avslutades på officersmässen med lunch och avtackning av guiderna på basen.

Färden ställdes nu återigen mot Stettin, men på vägen dit ska vi besöka en nedlagd rysk flygbas från andra världskriget. Efter någon timmes färd var vi framme vid Kluczewo.

En ny polsk guide anslöt, tur att vi hade Anja med oss, som översatte, denna guide var bekant med en f d rysk major som varit placerad på denna bas. Från början var detta en Luftwaffe bas, som senare av ryssarna byggdes ut ytterligare. Här var ca 8 000 man placerade, ryssarnas största

europiska bas, 6 divisioner flygplan fanns här, helt isolerade från varandra, ingen fick lämna basen. Under senare år tilläts dock officerare att besöka närmaste byn. Den längsta startbanan var över 4 km lång. Stora bombförråd fanns kvar, i dessa förvarades nu halm men flera stod tomma och förfallna. Efter att ryssarna övergivit basen 1994, togs allt av värde med, fönsterkarmar, dörrar, kranar. (Samma sak gjorde ryssarna när Estland blev fritt land, detta fick vi veta när vi var i Estland och på flygbasen i Haapsalu). Husen som blev kvar var av så dåligt skick att man var tvungna att spränga dessa. Marken är nu förstörd av oljecisterner som läckt olja, men detta hindrade inte att hyra ut marken till holländska bönder, som nu odlade kravmärkt sparris i området!!

Rester efter övergivandet av flygbasen 1994

För övrigt var allt öde, fränsett kornknarr och näktergal. Man kände historiens vingslag över denna ödsliga bas. Efter detta behövdes en stärkande busskafferast. Färden fortsatte återigen på väg nr 10 till Stettin och till nästa aktivitet.

Det var en inbjudan av Anja till grillfest hos sin flygklubb i Goleniow, några mil utanför Stettin. Inbjudan var ett sätt att återgälda ett utbyte 1999, med Sverige där Anja var ledare för de ungdomar som var här på flygläger.

Kvällssolen lyste varmt och skönt, grillarna var i full gång, nu bjöds det på grillade vildsvinskottletter samt korv i olika varianter och öl i obegränsad tillgång. Samtidigt som vi satt och njöt av delikatesserna visade några av hennes klubbkompisar, som hoppade fallskärm, en uppvisning bara för oss. Vilken höjdare detta var att bli bjuden till en sådan fest. En frivillig insamling till deras flygklubb ordnades.

Nu var det bara att återvända till hotellet för nattning. Ny dag, nya äventyr väntar, men först ska vi äta frukost, packa, checka ut, bussen ska vara i lastad kl 11.00. Nu går resan mot Stettins gamla flygplats Przedsiębiorstwo där flygklubben Aerogryf har sina flygplan. Nu fanns det möjlighet att få följa med på en flygtur i gammalt ryskt plan, AN 2, i bra skick. Hälften av våra resenärer tog tillfället med en flygtur över Stettin. Trots sitt handikapp, med bara en arm var han en bra pilot, alla var nöjda med flygturen. Nästa besök var på ett stort varuhuscenter i Stettins

utkanter, nu skulle det shoppas. Tydligt var detta ett lyxvaruhus för prisläget var inte så gynnsamt som vi hoppats på. Men tydligen blev det dock en del handlat. Tyvärr blev en av våra resenärer bestulen på sitt pass i varuhuset. Det var i kassan som det hände, när han i ett oöversiktligt ögonblick lade sin plånbok på bandet. Polisanmälan var nu tvunget att ske och efter lång väntetid på stationen där fick vår resenär ett tillfälligt pass. När så alla var återsamlade och varor lastats in bussen, blev det lite brådskanie med tiden för att hinna upp till Swinoujście, för att passera tull och passkontroll. Väl på färjan till Ystad fanns det nu tid till att både äta mat och shoppa före läggdags. Söndag morgon, frukost ombord och kl 08.00 var vi så i Ystad. Efter alla överraskningar som varit på denna resa så var det nu ett tekniskt problem med landgången, varför alla passagerare fick gå av via bildäck. Nu återstod bara pass och tullkontroll, den gick bra även om den tog tid.

Väl efter passerandet så ställdes så färden mot Malmen. Där var det bara att ta rätt på sitt bagage och inhandlade varor, men med den rutin som vår chaufför, Leif har så gick även det bra.

Efter denna händelserika resa med alla positiva upplevelser och med det engagemang och arbete som våra kontaktpersoner gjort för oss vill

vi tacka framför allt Maria Kaliczak på ambassaden i Warszawa som haft de första kontakterna i Polen. Anja Tatarczuk, vår ledsagare under tiden i Polen som ordnat alla besök samt grillfesten.

Till högkvarteret i Stockholm, med Mj Arne Wessner som lotsade oss till Övlt Peter Helsing som hade de rätta kontakterna inför föreningens besök i Polen.

Tack, till Vikingbuss för som vanligt, utmärkt väl genomförd resa.

Ett stort Tack från alla 45 deltagarna i Polenresan 2001.

Text S-O Carlsson

I väntan på flygtur med AN 2

Information från Helikopterflottiljen.

Knappt hade covid-restriktionerna försvunnit för rän kriget i Ukraina istället satte sin prägel på verksamheten. Hela Försvarsmakten anpassade sin beredskap efter de nya förutsättningarna och mycket av det som sker är sådant som inte är offentligt. En positiv nyhet, som också påverkar verksamheten är att anslagen till försvaret höjs, både till det militära och det civila försvaret. Hur snabbt Försvarsmakten kan växa är en fråga som många ställer sig, inte minst här på Malmen. Det finns redan en plan för hur antalet värnpliktiga kan öka till runt 200 om några år och det finns lediga jobb när det kommer pengar till nyanställningar. Däremot är det inte troligt att det finns utbildade sökande till alla lediga jobb, som till exempel räddningssoldater eller helikoptertechniker. Tillväxten måste ske under ordnade former. Ny personal måste ha utbildning, utrustning, lokaler osv och det räknas på just nu. Nya förband ska bemannas, för Flygvapnets del F 16, som återuppstått i Uppsala, samtidigt som befintliga förband ska växa. Nytt för Malmen är att 2. IT-försvarsförbandet håller på att sättas upp och där rekryteringen förhoppningsvis kommer igång till sommaren.

Flygvapnet och inte minst Helikopterflottiljen är i stort behov av ytterligare basresurser. Nya fordon har börjat levereras och andra är på väg in. Vi ser också ett ökat intresse, inte minst från våra

värnpliktiga, att ta anställning eller söka till officersutbildningar.

Förutom beredskap och tillväxt är det en intensiv övningsperiod som håller på ända in i juni. Slutklämmen är arméövningen i södra Sverige, Vårld, och Luftförsvarsövning LFÖ 22, det som tidigare kallades Flygvapenövning men där Luftvärnsregementet nu också ingår.

De flesta enheter som finns på Malmen deltar i LFÖ 22, men inte på hemmaplan. Som vanligt vid stora övningar, som sträcker sig över flera veckor, är det miljötillståndet för flygplatsen som sätter begränsningarna. Arbetet med att lämna in en ansökan om nytt miljötillstånd är i full gång men det kommer att ta flera år innan vi ser något resultat. Den nya ansökan innehåller inte fler flygrörelser, men flygningar under mer flexibla tider, som till exempel helger under övningar.

Fortsätter vi att titta framåt har planeringen av Försvarsmaktövning 23, runt maj nästa år, kommit långt. Den innebär förhoppningsvis betydligt mycket mer aktivitet kring Malmen. Nästa år är också Försvarsmaktens Huvudflygdag tillbaka på Malmen. Senast det begav sig var 2016. Skriv in lördagen den 26 augusti 2023 i kalendern redan nu. Den som inte kan vänta så länge kan besöka årets flygdag som är i Uppsala lördagen 27 augusti. Tänk på att vara ute i god tid, det är lätt att fastna i bilköerna på väg in.

Text och bild Lasse Jansson

Årets värnpliktskull på drygt 80 personer består främst av flygbassåksoldater. De utbildas som tidigare på Kvarn men där det redan börjar bli trångt för det är många förband som vill dit och öva.

Under några år har Försvarsmaktens rundresor med utländska försvarsattachéer i Sverige legat för fäfot men nu i år var det dags igen och första besöket var till Malmen. Senast visades ASC 890 och SK 60 upp men den här gången sken strålkastarna på HKP 15 och HKP 16.

Helikopterflottiljen går alltid högvakt på Stockholms slott i samband med Hertiginnan av Östergötland Prinsessan Estelles födelsedag i februari men i år gick flottiljen dessutom högvakt på Drottningholms slott samma vecka. Högvaktsstyrkorna var en blandning av fast anställd personal och värnpliktiga under utbildning. Här syns den sista av två grupper vid Stockholms slott.

SAAB 37 Viggen 55 år

Den 8 februari 1967, alltså för 55 år sedan, flög Viggen 37-1 för första gången med provflygare Erik Dahlström vid spakarna. Viggen var i tjänst inom FV till 2005.

Den 25 november genomförde en rote från F21 den sista flygningen. FC flög ytterligare i ca två år.

SwAHF flyger idag en SK37 och en AJS37 i samband med flygdagar bl a.

Foto Wikipedia

Foto SAAB

Har du flyg som intresse, hobby, passion eller yrke – då skall du självklart vara medlem i Svensk Flyghistorisk Förening. Då får du varje år sex nummer av den mycket uppskattade Svensk Flyghistorisk Tidskrift plus vår årsbok och mycket mer. På vår hemsida finner du en informationsfilm som beskriver alla medlemsförmånerna. På hemsidan kan du även läsa ett nummer av Svensk Flyghistorisk Tidskrift som ett smakprov.

Nära 6 000 flygintresserade är redan medlemmar i Sveriges största flyghistoriska förening. Bli medlem du också! Fyll i formuläret på hemsidan eller ring in en anmälan. Årsavgiften är endast 445 kronor, som sätts in på Plusgirokonto 53 32 14-3.

Svensk Flyghistorisk Förening

Telefon 08-667 71 70 www.flyghistoria.org

I ett nästan 25 år gammalt nummer av Officers-Tidningen (OT), som HB hittat i sina gömmor, var följande artikel införd. Den behandlar dragkampen om Specialflygenhetens placering, Malmen eller F16. Artikeln är skriven just då ÖB ändrade sig och man beslöt att låta Specialflyg stanna på Malmen.

Den är i något redigerad form återgiven med tillstånd av Officersförbundet.

Text och foto: Carl Sjöstrand

ÖB hemställde vid denna tidnings pressläggning hos regeringen att specialflyget (FSR 890, SIS och VIP transportflyg) inte omlokaliseras till Uppsala. Personalen på Malmen och Bromma, där dessa enheter nu ligger, har under två års tid kämpat för att få vara kvar – främst har man vänt sig mot brister i det ekonomiska resonemanget kring flytten. Nu har man fått draghjälp av Försvarmaktens ansträngda ekonomi.

Eftersom riksdagen redan fattat ett beslut om att flytten skall genomföras är frågan inte helt klar men ett nytt hopp har i alla fall tänts hos specialflygets personal.

När OT besökte Malmslätt i slutet av november var det ännu ej känt att ÖB skulle begära uppskov med flytten.

Två allvarstygda herrar, HB Karlsson och Ingvar Jäderlind

Den planerade flytten av specialflygenheten till Uppsala är helt och hållet initierad av Försvarmakten. ÖB föreslog regeringen denna förändring vilket ledde till ett riksdagsbeslut. Därför är det något anmärkningsvärt att man nu begär att slippa genomföra samlokaliseringen av specialflyget med huvuddelen av flottiljen i Uppsala.

Från Högkvarteret handlar det när mest om en omvändning under galgen. Först FVL och sedan HKV/GRO har hela tiden hävdats att en samordning med F 16-etablissemangen i Uppsala skulle ge ekonomiska fördelar.

Ingvar Jäderlind, ordförande i Malmens officersförening och en av eldsjälarna i arbetet mot Uppsalaflytten, är nog med att påpeka att detta inte handlar om lokalpolitik.

- Vad vi främst vänder oss emot är att man inledningsvis inte presenterat en ordentlig ekonomisk kalkyl och därefter, när en kalkyl tvingats fram, framhärdats trots såväl ekonomiska som praktiska nackdelar. Lägg därtill att det i Försvarmaktens egen utredning - som legat till grund för riksdagsbeslutet – förekommer ett antal uppenbara felaktigheter, för att inte säga rena lögnar, om förhållanden och förutsättningar vid nuvarande lokaliseringar. Detta är de allvarligaste invändningarna, det finns mycket mera att säga. Hangarplatser finns! I den utredning som föregick flyttbeslutet ("Fridbergska utredningen") konstateras bl a att det inte finns tillräckligt med hangarplatser på Malmen. OT kunde vid besöket konstatera att alla specialflygenhetens flygplan kan rymmas under tak, i vad som förefaller vara ändamålsenliga lokaler.

I utredningen konstateras att nya lokaler för arméflyget behövs om specialflyget skall vara kvar. I verkligheten har inte helikopterbataljonen något överhängande behov av fler eller nyare lokaler – tvärtom har man nu fått överta en stor hangar av den nyligen nedlagda Målflygdivisionen. Ett ytterligare motiv för Uppsalaflytten skulle vara samordningsvinster. Vad sådana, mera i detalj, skall bestå i är oklart.

Personalen på Malmen påpekar att flygverksamheterna är mycket olika – å ena sidan jakt/attack med stridsflygplan och å andra sidan specialflyget med modifierade transport/passagerflygplan. - SIS och FSR är så speciella förband så vi kommer ändå att vara i ytterkant var vi än hamnar. Det finns ingen stor samordningsvinst med att samlokalisera detta med något "spetsigt" förband, konstaterar Jan Andersson, flygförare på specialflyget.

- Jag tycker att vi kommit så långt i Försvarmaktstänkandet att det där med att "Flygvapnet skall lämna Malmen!" det är inte giltigt längre. Här jobbar vi bra tillsammans med arméflyget!

- Man kan ju säga att vi flyger lika bra från vilket ställe som helst men här ligger vi faktiskt något mera centralt - med hänsyn till att vi täcker upp mot F 10 och F 17 i söder, F 7 i väster och F 16 i nordost. Från Uppsala sett ligger alla dessa söderut. Norrlandsförbanden, F 4 och F 21, blir det färre flygningar mot och dessa två hamnar hur som helst norrut.

- Det är till och med bättre väder här. Det låter fantastiskt men det har faktiskt meteorologerna bevisat statistiskt!

Helt klart är däremot att det servicebehov som man nu har till Argus flygplanen (SAAB 340) kan skötas på plats, på Malmen och i Linköping. För allvarigare reparationer har man här nära till SAAB som har byggt flygplanen - på andra sidan sta'n, 10 minuter med bil. Där finns också Skyways som har hand om löpande tyngre underhåll på 340-planen. Celsius har en enhet här som gör tillsyn på elektroniken. FMV prov, som ligger här på Malmen, står för modifieringsarbetet på Gulfstreamen (signalspaningsflygplanen) i samverkan med FRA - de är i hangaren flera gånger i veckan.

- Man glömmer bort vilken funktion vi har och vilka samordningsfördelar vi redan har, här på Malmen, menar Ingvar Jäderlind.

- Om vi står i Uppsala och något händer måste vi aningen lyfta ner planet till Linköping eller montera av en del av flygplanet och frakta ner för service! Billigare på Malmen

Hans-Bertil Karlsson vid specialflygkompaniet, aktiv i OF Malmen, är förvånad över att Högkvarteret verkar negligera att en flytt genererar ökade kostnader. Enligt Fortifikationsverket kommer den nya hangar, som skulle krävas för specialflyget, att kosta 197 miljoner kronor att bygga, mot bedömt 140, därefter skulle driftskostnaden bli ca 24 miljoner/år – och då har man bara räknat med en tom hangar, inredning och utrustning tillkommer för ca 30 miljoner. I dag betalar Försvarmakten 10,3 miljoner/år för att utnyttja moderna och fullt utrustade hangarer på Malmen och på Bromma.

- Flottiljledningen i Uppsala borde vara mer kritisk till att man får ökade kostnader. Om vi kommer dit behövs även mer personal i kök/matsal, fler flygledare, mer räddningspersonal och han måste hålla banan öppen från tidigare på

morgonen till senare på kvällen för att upprätthålla VIP-flyget på så sätt som kunden – statsledningen – förväntar sig, menar Hans-Bertil.

- Lägg därtill att man får ökade kostnader för flygtid eftersom VIP-kunderna fortfarande i de flesta fall vill bli hämtade på Bromma, vilket genererar mer arbetstid för personalen och driftskostnader för flygplanen när transporter till Uppsala-Bromma tillkommer i båda riktningarna.

Tekniker hoppar av? Hur många som vill eller kan följa med i en flytt till Uppsala är inte utrett, enligt OF Malmen. Ingen av dem som OT träffade, under en dags rundvandring vid specialflyget på Malmen, sade sig vara villig flytta.

- I Uppsala finns ingen övertalighet på tekniker. Det är bara vi och Bromma som har kompetens på dessa flygplanstyper. För teknisk personal är det inga problem att få nytt jobb i Linköpingstrakten. Det blir en handfull 50–55-åringar som följer med, konstaterar en kritisk medlem som föredrar att vara anonym som flera andra OT talade med.

- Jag har tappat förtroendet för ledningen. Tyvärr är vi många här som inte litar på ÖBs uttalande om fri debatt. I alla fall om man har 20 år kvar till "55+" vet man att det är bäst att hålla käft, säger samma person.

I november 1997 tillsattes en kommitté med uppdrag att utreda flygtransporterna med särskilda, statligt ägda eller chartrade flygplan för Sveriges regering. Kommittén redovisade sitt betänkande – Statsflygutredningen - i juni 1998. Den 24 juni remitterades betänkandet till olika instanser, bl a Försvarmakten, vilka ombads svara före den 15 oktober. Den 25 september fick flygchefen på Bromma, Bengt Lundin i uppdrag att lämna synpunkter på betänkandet, vilket insändes till HKV KRI LUFT Flyg den 28 september.

I det sammanfattade, knappt tvåsidiga, svar som insändes från Högkvarteret till Statsrådsberedningen den 14 oktober återfinns förvånansvärt lite av det som chefen på Bromma tagit upp i sitt sexsidiga underlag. Därtill är ett stycke tillagt, som till sitt innehåll direkt strider mot uppfattningen hos den personal som genomför verksamheten, vilket kommenterar en framtida samlokalisering i Uppsala. Där konstateras bl a:

"Försämrad servicenivå för användarna av statsflygplanen förutses ej." Någon närmare förklaring återfinnes ej. Konstaterandet i citatet är föranlett av att det i utredningen påtalas att om den planerade flyttningen till Uppsala försämras

servicenivån för dem som utnyttjar statsflygplanen, så bör flyttningen ånyo övervägas och eventuellt omprövas i ljuset av de förslag utredningen har framfört. Inga av de minst fem utförbara exempel på negativa konsekvenser som framförts till Högkvarteret finns med i svaret till Statsrådsberedningen. Från Bromma framhålls bl a följande konsekvenser av en Uppsala-flytt: Ökad flygtid – mer underhåll – lägre tillgänglighet, Ökad arbetstid för personalen p g a till- och frånflygningar, kortare öppettider på banan i Uppsala jmf m Bromma, större känslighet för väderproblem när tidiga morgonflygningar krävs för ombasering samt behov av terminal för incheckning och säkerhetskontroll vilket nu görs i egen terminalbyggnad på Bromma.

Nytt läge – ökat hopp Vid denna tidnings pressläggning blir det känt att ÖB hemställt hos regeringen att specialflyget inte omlokaliseras till Uppsala ("Anledningen till hemställan är att kostnader för investeringar och drift i Uppsala förändrats jämfört med ursprungskalkylen. Vidare har Forsvarsmaktens ekonomiska läge medfört ett generellt investeringsstopp... att det för närvarande inte är ekonomiskt försvarbart att genomföra flyttningen") varvid OT tar ny kontakt med OF Malmen för att efterhöra reaktionerna.

- Ja, här är det bara positivt. Efter två års slitande med frågan kan vi nu förhoppningsvis snart se resultat, konstaterar en nöjd Ingvar Jäderlind. Från andra håll i Flygvapnet har OT fått uppgiften att en viktig anledning till en flytt, vilket inte framkommit, är att det i framtiden blir svårt att rekrytera till specialflyget om man inte är samlokaliserad med en "spetsig" flottilj – all nuvarande personal är lokalt rekryterad från de nu nerlagda Östergötlandsflottiljerna. Detta är ett argument som Ingvar inte tycker är relevant.

- Om personalen vet att det finns flygvapenjobb i Linköping är det inga problem att rekrytera. Vi har fått förfrågningar från andra flottiljer. Linköping är ju en regional ort med stor dragningskraft.

- Om vi jämför med F 7 kan vi konstatera att till transportdivisionen där (med Herculesflygplan) söker sig personal från hela riket. De rekryterar inte bara från F 7!

Fakta Specialflygenheten

Enheten består av tre delar:

-FSR 890

-SIS och

-VIP transportflyg.

De två första delarna opererar från Malmen utanför Linköping medan den senare har sin bas på Bromma vid Stockholm.

FSR står för flygande spaningsradar. Det är ett nytt svenskt system för ökad uthållighet och flexibilitet i vår förvarning. Flygplan S 100B Argus är bärare till radarn - en ryggåradar som är konstruerad av Ericsson Microwave Systems. Flygplanet kan även användas till transport varvid radardelen och elektroniska instrument inne i flygkroppen bortmonteras och stolsrader monteras in - max 30 passagerare.

SIS står för signalspaning. Två Gulfstream flygplan finns. Under flygning är besättningen två flygförare och en tekniker från Flygvapnet, övrig personal ombord från FRA.

VIP-flyget serverar främst statsledning och försvarsledning med flygtransporter.

Jan Axelsson

Sista sidan.

Denna sida kan ju innehålla lite av varje, utan direkt anknäring vare sig till F3, Malmen eller flyg överhuvudtaget.

Från Sören Malm kom ett litet tips om energibesparing i dessa dyrtider när det gäller elpriser.

Många har ju ett kallförråd där man förvarar t ex frukt, potatis eller färg som inte tål minusgrader. Vi sätter då kanske in ett elektriskt element med en inbyggd termostat och så ställer vi det på en siffra som vi tror är lämplig för att temperaturen ska hålla sig över nollan oavsett utetemperatur. Termostaten i elementet bygger troligen på en bimetall och den är inte särskilt exakt Ofta innebär det att det blir stora svängningar i temperaturen, ofta onödigt varmt och därmed slöseri med energi och pengar.

Element med extern avkännare

Det Sören föreslår är istället att man köper en separat elektronisk termostat som man sätter mellan eluttaget och elementet. Finns att hitta på Internet.

Ofta följer det med en ganska lång kabel till temperaturavkännaren så man sätta den på exakt den plats där man vill ha rätt temperatur.

Ställ sedan på den elektroniska termostaten in tillkopplingstemp t ex +4° och fränkopplingstemp +5°

Elementets inbyggda termostat kan man nu sätta på t ex 15° så att det för säkerhetsskull ska slå ifrån om elektroniken skulle trilskas.

Detta innebär ju inget ingrepp i husets fasta elinstallation och får göras av "amatörer"

/ Idé Sören Malm, text Sture Axelsson

Ex från Internet

Men innan det blir höst och vinter ska vi hoppas på en varm och skön sommar med sol och kanske bad i någon liten insjö. Bilden från en klippa vid sjön Juttern på gränsen mellan Östergötland och Småland.
Foto Sture Axelsson